

Vergaderjaar 2023–2024

19 637

Vreemdelingenbeleid

Nr. 3235

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 maart 2024

Op 19 december 2023 heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken een nieuw algemeen ambtsbericht over Eritrea gepubliceerd. Het ambtsbericht geeft aanleiding om het landgebonden beleid voor Eritrea aan te passen.

Blijkens het huidige ambtsbericht is de zeer zorgelijke politieke- en mensenrechtensituatie in Eritrea onveranderlijk. Dit uit zich onder meer in de situatie van dienstplichtigen. Sinds de grensoorlog met Ethiopië, die duurde van 1998 tot en met 2000, is de dienstplicht van onbepaalde duur. Naar aanleiding van het vorige ambtsbericht en een Afdelingsuitspraak van 20 juli 2022 is in de vorige beleidscyclus besloten dat Eritreeërs die het militaire onderdeel van de nationale dienstplicht moeten vervullen een reëel risico lopen op een onmenselijke behandeling en dus een schending van artikel 3 EVRM. Dit geldt niet voor personen in het civiele onderdeel van de dienstplicht. Uit informatie van het huidige ambtsbericht blijkt dat ook civiele dienstplichtigen kunnen worden onderworpen aan mishandeling, seksueel- en gender gerelateerd geweld, dwangarbeid en andere soorten van misbruik. Verder worden personen die zijn ingedeeld in het civiele onderdeel van de dienstplicht ook militair ingezet als er behoefte is aan nieuwe strijdkrachten, zoals rondom het conflict in Tigray. Daarnaast worden civiele dienstplichtigen volgens het ambtsbericht ook ingezet voor economische en/of seksuele doeleinden in het kader van persoonlijke belangen van leidinggevenden.

Gelet op het voorgaande heb ik besloten om Eritreeërs die aannemelijk hebben gemaakt dat zij het civiele onderdeel van de nationale dienstplicht moeten vervullen in het landgebonden asielbeleid een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder b, Vw kunnen krijgen, tenzij uit de individuele omstandigheden van betrokkene blijkt dat er geen reëel risico op ernstige schade in de zin van voornoemd artikel bestaat. Dit houdt in dat bij de individuele beoordeling het relaas van de vreemdeling wordt afgezet tegen de algemene situatie

in Eritrea voor personen die de civiele dienstplicht moeten vervullen. Bij deze beoordeling dienen de politieke en sociale klasse van betrokkene, de leeftijd van betrokkene, en de functie die werd vervuld in de civiele dienstplicht te worden betrokken.

Verder zijn er recent ongeregeldheden geweest binnen de Nederlands-Eritrese gemeenschap waarbij aanhangers en tegenstanders van het huidige regime met elkaar in conflict zijn geraakt. Uw Kamer heeft hierover verschillende vragen gesteld. Hierop vooruitlopend kan ik u meegeven dat er grofweg drie asielstromen vanuit Eritrea naar Nederland waarneembaar zijn. Een eerste golf Eritreeërs ontvluchtte het land al tussen 1980 – 1998, tijdens de onafhankelijkheidsoorlog tussen Eritrea en Ethiopië. Deze groep was grotendeels voorstander van de onafhankelijkheid van Eritrea en lid van de partij die zich uiteindelijk ontwikkelde tot de huidige regeringspartij. Deze personen zullen reeds vele jaren in Nederland verblijven en in de praktijk daarom veelal een vergunning voor onbepaalde tijd hebben of inmiddels de Nederlandse nationaliteit bezitten. Een tweede golf trad op van 1998–2010 en vluchtte om verscheidene redenen tijdens en na de grensconflicten met Ethiopië. Van deze en de huidige asielstroom kan in algemene zin worden gesteld dat deze juist gevormd wordt door personen op vlucht voor het huidige regime, dat dus wordt geleid door de partij waarvan de eerste golf (oorspronkelijk) aanhanger is. Blijkens het ambtsbericht gelden voor aanhangers van het regime bij terugkeer niet dezelfde risico's als voor andere Eritreeërs. Wanneer tijdens de asielprocedure duidelijk wordt dat de betrokkene een aanhanger van de Eritrese autoriteiten is, wordt dit element meegewogen bij de individuele beoordeling van de asielaanvraag. Het is echter waarschijnlijker dat regeringsgezinde Eritreeërs in Nederland niet afkomstig zijn uit de recente asielinstroom.

Tot slot wordt de toelichtende tekst in de Vreemdelingencirculaire 2000 onder paragraaf C7/13.4.5 in lijn gebracht met het nieuwe ambtsbericht. Uit het ambtsbericht blijkt namelijk dat de Eritrese autoriteiten enkel uitreis met een geldig grensoverschrijdend document en uitreisvisum beschouwen als legale uitreis.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
E. van der Burg